

Direkte såning i nedtromlet efterafgrøde

af Tue Schmidt Ingvorsen, konsulent hos SEGES Økologi Innovation

Pløjefri dyrkning eller reduceret jordbehandling møder stadig øget interesse fra økologiske landmænd. Det kan være vanskeligt at reducere jordbehandlingerne i økologisk jordbrug, fordi jordbehandling ofte er den eneste mulighed for at bekæmpe ukrudt i marken.

Afprøvning af pløjefri dyrkningsstrategi

SEGES Økologi Innovation har afprøvet en strategi til etablering af bl.a. vårbyg uden pløjning. Den går i korte træk ud på, at en veletableret efterafgrøde nedtromles om foråret, hvorefter vårsæden sås direkte uden yderligere jordbehandling. Det er meningen, at efterafgrøden skal skabe et dække, der begrænser fremspiringen af frøukrudt.

I afprøvningen blev en blanding af vinterrug (30 kg/ha) og vintervikke (10 kg/ha) sået som efterafgrøde og to slags tromler (frontmonteret knivtromle og DAL-BO knivbjælketromle) afprøvet til nedtromling.

Det er meget vigtigt, at efterafgrødens vækst stoppes ved nedtromlingen. Her er det afgørende, hvilket vækststadium efterafgrøden er nået, når den nedtromles. Er det for tidligt, vil den rejse sig igen og er det for sent, vil stænglen være for sej og kraftig til at blive lagt ned. For vikke er dette vækststadium ved - og lige før - blomstring, mens det for rug er lige før skridning.

Billede 1. Udsæden blev placeret i tilpas sådybde og i god kontakt med jorden under laget af nedtromlet efterafgrøde. (foto: Lars Egelund Olsen).

Meget sen såning - fin fremspiring

Ved afprøvningen den 29. maj 2019 lykkes det at stoppe vinterrugen ved at nedtromle den, mens vikken – der ikke havde nået at sætte knopper - fortsatte sin vækst efter nedtromlingen. Af de to testede tromletyper var DAL-BO knivbjælketromle den mest effektive til at stoppe væksten af efterafgrøden.

Til såning i den nedtromlede efterafgrøde blev de tre såmaskiner Väderstad, Mzuri og Weaving afprøvet. Alle tre maskiner klarede opgaven med at så vårbyg direkte i den nedtromlede efterafgrøde (se billede 1). De slæbte ikke efterafgrøden med og udsæden blev placeret i god kontakt med jorden. Byggen havde efterfølgende en fin fremspiring.

For at rugen nåede skridning, måtte nedtromlingen og såningen ske i slutningen maj. Den kunne sandsynligvis være nedtromlet lidt før, men næppe tids nok til at undgå en reduktion i vårbyggens udbytte pga. for sen såning.

Timing, ukrudt og udsædsmængde

Der er stadig områder, som skal udvikles for, at metoden kan anbefales til almindelige afgrøder. Således skal tidspunktet for nedtromling af efterafgrøden times med en optimal sådato for hovedafgrøden. Strategien egner sig derfor bedst til sent såede hovedafgrøder.

En forudsætning for direkte såning er, at markerne i udgangspunktet er fri for rod ukrudt. De ukrudtsplanter, der lægges ned med tromlen, vil have gode betingelser for at forsætte væksten efterfølgende. Udsædsmængden af rug kan sandsynligvis øges for at opnå et tættere jord-dække og derved yde en hårdere konkurrence mod eventuelle ukrudtsplanter.

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug